

Διαζύγιο για τα μάτια της Εφορίας

Τα ζευγάρια χωρίζουν στα χαρτιά ώστε να ξεφύγουν από φόρους, τράπεζες και για να εισπράξουν κοινωνικά επιδόματα

Η οικονομική κρίση έχει κτυπίσει τις σχέσεις των ζευγαριών. Τα διαζύγια καταγράφουν αύξηση πάνω από 20%, ενώ ολοένα και περισσότερα ζευγάρια δηλώνουν πως βρίσκονται σε διάσταση. Η φτώχεια φέρνει γκρίνια και οδηγεί τα ζευγάρια στα γραφεία των δικηγόρων. Όμως είναι κοινό μυστικό ότι πολλοί χωρίζουν για τα μάτια της Εφορίας.

Τα διαζύγια για οικονομικούς λόγους έχουν γίνει μόδα. Τα ζευγάρια χωρίζουν στα χαρτιά για να ξεφύγουν από την Εφορία, τις τράπεζες, ακόμη και για να εισπράξουν κοινωνικά επιδόματα, να έχουν έκπτωση 50% στον ΕΝΦΙΑ ή στο πλεκτρικό ρεύμα.

Τα εικονικά ή λευκά διαζύγια, ανθύνουν κυρίως σε περιπτώσεις επιχειρήσεων που βρίσκονται στο κατώφλι της χρεοκοπίας, που επιβαρύνονται με υψηλές φορολογικές και ασφαλιστικές υποχρεώσεις και χρωστούν μεγάλα ποσά σε Εφορία και ασφαλιστικά ταμεία. Σε αυτή την περίπτωση το διαζύγιο ουσιαστικά απαλλάσσει το δεύτερο μέλος της οικογένειας, γλιτώνει από το μπλοκάρισμα του τραπεζικού λογαριασμού και της έκδοσης φορολογικής ενημερότητας.

Μετά το διαζύγιο, οι σύζυγοι υποχρεωτικά υποβάλλουν χωρι-

Το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα έχει πολύ χαμπλό εισοδηματικό κριτήριο και μπορεί ουσιαστικά να το διεκδικήσει μόνο κάποιος με μπδενικό εκκαθαριστικό σημείωμα.

στές φορολογικές δηλώσεις. Το οικογενειακό εισόδημα σπάει στα δύο. Σε μια τέτοια περίπτωση, η σύζυγος συνήθως αναλαμβάνει την επιμέλεια των παιδιών, εμφανίζεται στη φορολογική δηλώση να προστατεύει ένα ή δύο παιδιά και να έχει χαμπλό ή ακόμη και μπδενικό εισόδημα. Με ένα χαμπλό εισόδημα αποκτά πρόσβαση στα κοινωνικά επιδόματα, ενδεχομένως και στο Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα, αλλά και εκπτώσεις στους λογαριασμούς της ΔΕΗ μέσω του κοινωνικού τιμολογίου και στον ΕΝΦΙΑ.

ΤΟ ΕΙΚΟΝΙΚΟ ΔΙΑΖΥΓΙΟ. Με δεδομένο ότι τα περισσότερα επιδόματα αλλά και ορισμένες φοροεπιτώσεις συνδέονται με το οικογενειακό εισόδημα, όταν το εισόδημα αυτό χωρίστει με την υποβολή δύο ξεχωριστών φορολογικών δηλώσεων, κάτι που μπορεί να γίνει με διαζύγιο ή διάσταση, καθώς η κοινή φορολογική δηλώση είναι υποχρεωτική από τον νόμο σε περίπτωση γάμου, το διαζύγιο ή ακόμα και σε διάσταση μπορεί να αποδειχθούν συμφέρουσες λύσεις για πολλούς λόγους όπως:

1. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ: Με τον νόμο Κατσέλη προστατεύεται μόνο η κύρια κατοικία του δανειολήπτη εφόσον πληρούνται συγκεκριμένα εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια. Πολλά ζευγάρια που απέκτησαν ακίνητα με στεγαστικό δάνειο και βρέθηκαν σε οικονομικό αδιέξοδο στα χρόνια της κρίσης φθάνουν τώρα στο διαζύγιο για να προστατεύσουν από τους πλειστηριασμούς τα ακίνητα τους. Μάλιστα, το εικονικό διαζύγιο προβάλλεται και ως λύση για την προστασία όχι μιας αλλά δύο κατοικιών και όπως χαρακτηριστικά αναφέρουν δικηγόροι, υπάρχουν

περιπτώσεις που με τον τρόπο αυτό σώζεται και η κύρια κατοικία και το εξοχικό του ζευγαριού. Μετά το εικονικό διαζύγιο κάθε κατοικία (κύρια και μια δευτερεύουσα ή εξοχική) εμφανίζεται ως η κύρια κατοικία του κάθε συζύγου.

2. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ: Το επίδομα τέκνων και το ελάχιστο οικογενειακό εισόδημα συνδέονται με τα εισοδήματα που δηλώνουν οι φορολογούμενοι.

3. ΕΚΠΤΩΣΗ ΕΝΦΙΑ: Οι φορολογούμενοι που εμφανίζουν χαμπλό εισόδημα στην Εφορία δικαιούνται έκπτωση 50% στον ΕΝΦΙΑ. Η έκπτωση χορηγείται στον φορολογούμενο, τον ή τη σύζυγο και τα εξαρτώμενα τέκνα της οικογένειας του εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

■ Το συνολικό φορολογητέο οικογενειακό εισόδημα του προηγούμενου

φορολογικού έτους δεν υπερβαίνει τα 9.000 ευρώ, προσαυξημένο κατά 1.000 ευρώ για τον ή τη σύζυγο και κάθε εξαρτώμενο μέλος.

■ Το σύνολο της επιφάνειας των κτισμάτων στα οποία κατέχουν δικαιώματα ο υπόχρεος δηλώσης φορολογίας εισοδήματος, ο ή η σύζυγος και τα εξαρτώμενα τέκνα της οικογένειάς του, λαμβανομένου υπόψη του ποσοτού συνιδιοκτησίας και του είδους του δικαιώματος, δεν υπερβαίνει τα 150 τετραγωνικά και η συνολική αξία της ακίνητης περιουσίας, όπως αυτή προσδιορίζεται για τον υπολογισμό του συμπληρωματικού φόρου, δεν υπερβαίνει το ποσό των 85.000 ευρώ για τον άγαμο, των 150.000 ευρώ για τον έγγαμο (και τον ή τη σύζυγό του ή τη μονογονείκη οικογένεια) με ένα εξαρτώμενο τέκνο και των 200.000 ευρώ για τον έγγαμο (τον ή τη σύζυγό του και τα εξαρτώμενα τέκνα τους ή τη μονογονείκη οικο-

γένεια) με δύο εξαρτώμενα τέκνα.

Σε περίπτωση διαζυγίου, όσοι ξεπερνούν το δρίο των 9.000 ευρώ από κοινού αυξάνουν τις πιθανότητες να εξασφαλίσουν την έκπτωση του 50% είτε ο ένας είτε και οι δύο. Και αυτό γιατί με την υποβολή δύο ξεχωριστών φορολογικών δηλώσεων μπορεί να δικαιολογείται εισόδημα έως και 20.000 ευρώ για ένα χωρισμένο ζευγάρι με δύο παιδιά, αντί για 12.000 ευρώ που είναι το αντίστοιχο δρίο κατά τη διάρκεια του γάμου.

4. ΕΠΙΔΟΜΑ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ: Με εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια χορηγείται το επίδομα θέρμανσης. Για να δοθεί το επίδομα το συνολικό οικογενειακό εισόδημα ανεξάρτητα από την πηγή προέλευσής του θα πρέπει να ανέρχεται σε έως 12.000 ευρώ για άγαμο υπόχρεο και 20.000 ευρώ για έγγαμο υπόχρεο ή τους έγγαμους που υποβάλλουν ξεχω-

Τα δικαιολογητικά για τη διακοπή της έγγαμης σχέσης

Σε κάθε περίπτωση, για τη διακοπή της έγγαμης σχέσης πρέπει να επισκεφθείτε την Εφορία και να την ενημερώσετε. Για την απόδειξη της διάστασης των συζύγων απαιτείται αντίγραφο αγωγής για διαζύγιο ή διατροφή ή πρακτικό κα-

τανομής της κοινής περιουσίας για συναινετικό διαζύγιο. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν αυτά, οποιοδήποτε στοιχείο που να αποδεικνύει τη χωριστή διαβίωση των συζύγων, π.χ. χωριστή στέγη που θα αποδεικνύεται με την προσκόμιση

μισθωτηρίου, λογαριασμών ΔΕΗ κ.λπ.

Σε κάθε περίπτωση, κάθε δικαιολογητικό που μπορεί να αποδείξει τη χωριστή διαβίωση, το οποίο ως πραγματικό γεγονός κρίνεται από την αρμόδια ΔΟΥ.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Και μαζί στο σπίτι και χώρια στη δύλωση

ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΤΡΕΜΕΝΟΙ ή έχουν υπογράψει σύμφωνο συμβίωσης, κατοικούν στο ίδιο σπίτι, μπορεί να μοιράζονται τα οικογενειακά έξοδα αλλά η Εφορία τους αντιμετωπίζει έχωριστά κατά τη φορολόγηση των εισοδημάτων ή της ακίνητης περιουσίας.

Οι σύζυγοι, μετά τον γάμο και δύο αυτός διαρκεί, υποχρεούνται να υποβάλλουν κοινή δύλωση για τα εισοδήματά τους. Υπόχρεος υποβολής της κοινής δύλωσης είναι ο σύζυγος.

ΣΕΧΩΡΙΣΤΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ. Κατά την εκκαθάριση της δύλωσής τους ο φόρος, τα τέλη και οι εισφορές υπολογίζονται χωριστά στο εισόδημα καθενός συζύγου, ενώ τυχόν ζημίες του εισόδηματος του ενός συζύγου ή μέρους συμφώνου συμβίωσης, δεν συμψφιζονται με τα εισοδήματα του άλλου συζύγου ή του άλλου μέρους συμφώνου συμβίωσης.

Ο φόρος εισοδήματος που προκύπτει από την εκκαθάριση βεβαιώνεται στο όνομα του συζύγου αφού έχει προηγηθεί η εκκαθάριση κατά την οποία συμψφιζονται οι φόροι μεταξύ των συζύγων. Για παράδειγμα, για τον σύζυγο προκύπτει φόρος για πληρωμή, ενώ για τη σύζυγο επιστροφή φόρου. Τα δυο ποσά συμψφιζονται και προκύπτει το τελικό ποσό της εκκαθάρισης της δύλωσης.

Αν οι σύζυγοι θέλουν να χωρίσουν τις οφειλές τους από την εκκαθαριστικό μπορούν να το κάνουν υποβάλλοντας αίτηση στην Εφορία. Πιο συγκεκριμένα, με αίτηση του ενός συζύγου μπορεί να ζητηθεί ο χωρισμός των οφειλόμενων ποσών

σε δύο ξεχωριστές πράξεις, ώστε οι οφειλόμενες δόσεις να αφορούν τα εισοδήματα εκάστου συζύγου και να μην καταβάλλονται από κοινού περιοδικά στον ίδιο κωδικό.

Ο κάθε σύζυγος έχει τη δυνατότητα να καταβάλλει αυτό που του αναλογεί χωρίς προηγούμενο συμψφισμό των φορολογικών αποτελεσμάτων.

ΟΦΕΙΛΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ. Η οφειλή του ενός συζύγου δεν επηρεάζει τα περιουσιακά στοιχεία του άλλου. Εχει κριθεί από τα δικαστήρια πώς ο οφειλή του ενός συζύγου δεν αποτελεί οφειλή του έτερου συζύγου βάσει της οποίας μπορούν να κινηθούν διαδικασίες αναγκαστικής είσπραξης και εν γένει εκτέλεσης επί της περιουσίας του.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑ. Σε περίπτωση που ένας εκ των συζύγων έχει χρέος στην Εφορία, φορολογική ενημερότητα εκδίδεται μόνο σε περίπτωση που ο οφειλή ρυθμίστει ή εξοφληθεί. Το ίδιο ισχεί και για τον σύζυγο του οφειλέτη.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΦΟΡΟΥ. Με την υποβολή αίτησης δίνεται η δυνατότητα να επιστροφή φόρου που δικαιούται ο ένας εκ των συζύγων να μη συμψφιστεί με τις οφειλές του άλλου συζύγου.

ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ. Σε περίπτωση που ο ένας σύζυγος δεν είναι υπόχρεος σε υποβολή δύλωσης φόρου εισοδήματος στην Ελλάδα, γιατί δεν έχει τη φορολογική κατοικία του στη χώρα μας, δεν υποχρεούται να υποβάλει κοινή δύλωση φόρου εισοδήματος με το έτερον ή μισού εφόσον εκείνο πληροί κριτήρια φορολογικού κατοίκου Ελλάδας.

2.000 ευρώ για κάθε τέκνο μετά το πρώτο τέκνο.

5. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΚΑΤΑΣΧΕΣΙΣ: Ενα ακόμη επιχείρημα που οδηγεί τα ζευγάρια στο εικονικό διαζύγιο είναι να προστασία από τις κατασχέσεις της Εφορίας για δύσους χρωστούν στο Δημόσιο. Οι δεσμεύσεις τραπεζικών λογαριασμών επιβάλλονται στον ΑΦΜ του οφειλέτη και δύνηται να συζητηθεί η αντίτυπη ποσοστή της συμβασιού στην Εφορία και ασφαλιστικά ταμεία. Η Εφορία τρυπάνει στους κοινούς τραπεζικούς λογαριασμούς και βάζει στο χέρι καταθέσεις στην περίπτωση που ένας από τους συνδικαλούχους χρωστάει στο Δημόσιο. Αυτό σημαίνει ότι οι υπόλοιποι συνδικαλούχοι έχουν δηλώσει και αυτοί τους ίδιους λογαριασμούς ως «ακατάσχετους» γλιτώνουν και οι μη οφειλέτες τις κατασχέσεις.

κατάσχεσης σημαντικά ποσοστά δύνηται να αποτελέσει που βρίσκονται στον λογαριασμό, αλλά κυρίως τους μισθούς και τις συντάξεις που κατατίθενται σε κοινό τραπεζικό λογαριασμό. Και αυτό μπορεί να συμβεί ακόμη και αν έχουν δηλώσει τους λογαριασμούς αυτούς ως ακατάσχετους. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, το Δημόσιο έχει το δικαίωμα να κατάσχει από κοινούς λογαριασμούς τα διαθέσιμα υπόλοιπα που αντιστοιχούν στα ποσοστά κυριότητας που κατά τεκμήριο έχουν οι οφειλέτες του Δημοσίου στους συγκεκριμένους λογαριασμούς, έστω κι αν οι έτεροι συνδικαλούχοι - μη οφειλέτες του Δημοσίου - έχουν δηλώσει τους λογαριασμούς αυτούς ως «ακατάσχετους». Μόνο εφόσον και οι οφειλέτες του Δημοσίου συνδικαλούχοι έχουν δηλώσει και αυτοί τους ίδιους λογαριασμούς ως «ακατάσχετους» γλιτώνουν και οι μη οφειλέτες τις κατασχέσεις.

| ΓΝΩΜΗ

Οταν η άλλη λέγεται ΔΟΥ

«**Η** έλουμε διαζύγιο» είπε εκείνη. «Ναι, θέλουμε» είπε κι εκείνος, με τα μάτια στο πάτωμα. «Γιατί;» ρώτησε με ανθρώπινη και όχι επαγγελματική απορία η δικηγόρος τους «δεν τα πάτε καλά». «Οχι, είμαστε πολύ καλά μεταξύ μας». «Τότε;». «Υπάρχει άλλη». «Άλλα παρ' άλι' αυτά τα πάτε καλά; Μπράβο σας». Δεν άργησε να καταλάβω πως αυτή η «άλλη» ήταν μια... ΔΟΥ. Ο πραγματικός αυτός διάλογος εκτυλίχθηκε πριν από αρκετά χρόνια. Από τότε, έχει αποτελέσει πολλές φορές την απαρχή μιας ιδιαίτερης «νομικής» συμβουλής, προκειμένου να αποφευχθεί η μέγγενη της φίλης Εφορίας, τουλάχιστον για τον έναν εκ των δύο συζύγων.

Η διαδικασία είναι απλή και μειωμένου κόστους. Το ζευγάρι προσέρχεται σε κοινό δικηγόρο, του παρέχει έναν μικρό αριθμό απαιτούμενων και ευκόλως προσβάσιμων εγγράφων (ληξιαρχική πράξη γάμου, πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης και τελευταίο εκκαθαριστικό, για την πιστοποίηση της κατοικίας του ζευγαριού) κι εκείνος καταθέτει την αίτηση συναινετικού διαζυγίου στο δικαστήριο. Μόνη προϋπόθεση να έχουν περάσει τουλάχιστον 6 μήνες από την περομπνία του γάμου και να έχει συνταχθεί ένα ιδιωτικό συμφωνητικό, που ορίζει τις λεπτομέρειες του χωρισμού - διατροφή και επιμέλεια τέκνου εάν υπάρχει. Περίπου 6 μήνες μετά ορίζεται μια δικάσημος στην οποία συντίθεται δεν εμφανίζεται κανείς και η υπόθεση «ματαιώνεται». Ο στόχος, όμως, έχει επιτευχθεί: Για τη Τμήμα Μπτρώου της εκάστοτε ΔΟΥ και προκειμένου να εμφανιστεί κάποιος στο σύστημα ως «διαζευγένος» και να μπορεί να κάνει έχωριστη φορολογική δύλωση αρκεί να αίτηση διαζυγίου. Στη μικρή πιθανότητα ελέγχου της περίπτωσης έκδοσης απόφασης διαζυγίου, η υπόθεση επαναφέρεται προς συζήτηση και... άλια καλά!

Τι κερδίζει, όμως, το εικονικά χωρισμένο ζεύγος; Πρωταρχικώς, ο λύση αυτή προτιμάται ιδιαίτερα όταν ένας εκ των δύο συζύγων είναι σε κατάσταση υπερχρέωσης. Η έχωριστη φορολογική δύλωση δίνει τη δυνατότητα στον φορολογικά ενήμερο συζυγού να μην φαίνεται κι αυτός «κόκκινος» στο σύστημα της Εφορίας. Να μπορεί, σε περίπτωση π.χ. επιστροφής φόρου, να τον λάβει κανονικά και να μην καταλήξει κι αυτός στην ενδεχόμενα μαύρη χοάνη του προσαυξημένου χρέους του φορολογικώς «ανέντιμου» πρώπων (πλέον) συζύγου.

Η ... «δημιουργική ασάφεια» του νόμου, όμως, παρέχει στους ενδιαφερόμενους σε αυτούς τους καλεπούς οικονομικά καιρούς και άλλες δυνατότητες. Αν κάποιος εμφανίζεται στην Εφορία «μόνος κι έρημος» και χωρίς εισόδημα, δικαιούται κοινωνικού επιδόματος αλληλεγγύης, κοινωνικού τιμολογίου ρεύματος, υποτροφία και δωμάτιο στη φοιτητική εστία για το παιδί του, δικαιούται, όμως και να πει στον νόμο για τα υπερχρέωμα νοικοκυρία και να προστατεύεται την πρώτη κατοικία του. Αν το δάνειο, δηλαδή, είναι στο όνομα του ενός μόνο συζύγου, η αίτηση και το δικό του κούρεμα του δανείου πιθανότητα να απορριφθούν, αν προκύπτει εισόδημα του συζύγου. Αν όμως, ο αιτών, δεν έχει κάση μόνο τη δουλειά του αλλά και την οικονομική στήριξη του συζύγου, τότε οι πιθανότητες ευδοκίμησης αυξάνονται γεωμετρικώς.

Εσχάτως, λοιπό